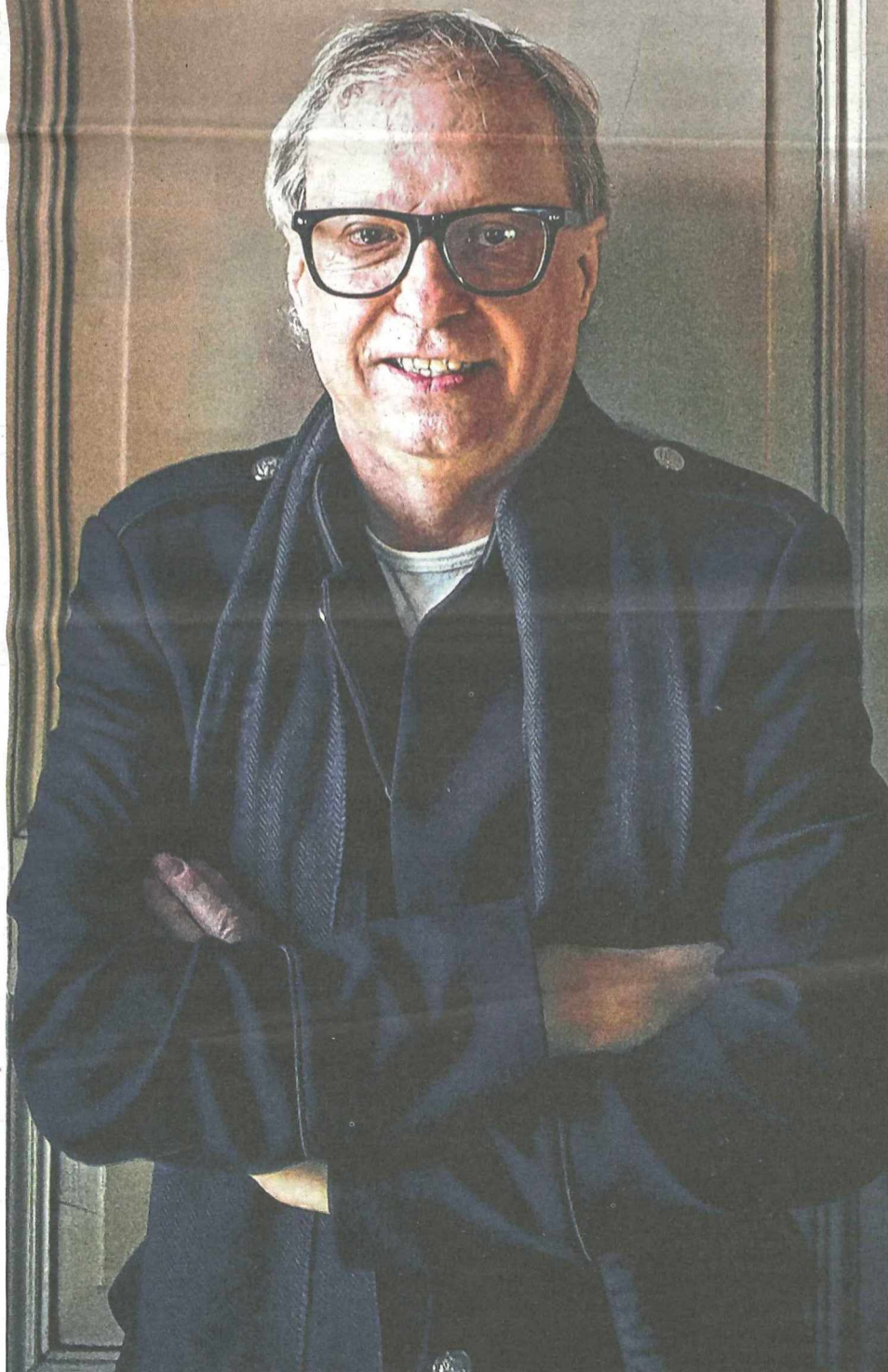

“Je kent jezelf nooit helemaal, en gelukkig maar”

HET INTERVIEW VRIJDAG | 144P |

Interviewer Pat Donnez schrijft *Het Interview*: “Een roman die al lang in mijn lijf zat, met personages die bonkten om eruit te breken.” FOTO JEROEN HANSELAER

Mechels radiomaker Pat Donnez doorgrondt zijn eigen stiel in tweede roman

Voor zijn radioprogramma's kwamen er al honderden gasten bij hem op de koffie, maar zelf zit Pat Donnez liever niet op de praatstoel. Over *Het Interview*, zijn tweede roman, vertelt hij wel graag. “Objectiviteit bestaat niet, maar als interviewer probeer ik wel onafhankelijk te zijn.”

Pat Donnez (60) kan je kennen van de programma's *Titaantjes* en *Bromberen*, of van *Berg en Dal*, 's zondags op Klara van 10 tot 11u. Maar evengoed is de Mechelse radiomaker ook dichter, romancier en auteur van kinderboeken, getuige het recent verschenen *Opa Sneeuw*. Voor *Het Interview* loopt Donnez in het spoor van de jonge journaliste Stephanie, die met de teruggetrokken kunstenaar Elisabeth Moriau haar droomgast voor zich krijgt.

Een interviewer die een roman schrijft over een interview. Het moest er maar eens van komen, zeker?

Het Interview is duidelijk een roman die al lang in mijn lijf zat, met personages die bonkten om eruit te breken. Bij mijn vorige roman *Lichterlaaie* was ik erg gefocust op een man. Een man die besliste het wereldrecord 'graffliggen' te verbeteren, maar intussen ook verliefd werd op een jonge vrouw. Veel lezers complimenteerden me dat ik die vrouw zo goed wist te schetsen. Er zit kennelijk veel vrouw in mij. In *Het Interview* portretteer ik dan maar ineens twee vrouwen. Misschien ook uit zelfbescherming. Als je een boek in de ik-vorm schrijft, en je werkt dan ook nog in de media, is de verleiding groot om die 'ik' als de auteur in kwestie te bekijken. *Het Interview* is dus geen autobiografisch, maar wel een erg persoonlijk boek.

Elisabeth Moriau is een wereldberoemde artieste die zich uit de openbaarheid heeft teruggetrokken. Is dat personage gemodelleerd naar een bestaand persoon?

Neen, ze is gecomponeerd en samengesteld uit enkele vrouwen. Ik wou haar eerst Manteau noemen, naar Angèle Manteau, de uitgeefster met wie ik jarenlang heb gecorrespondeerd. Ook zij was een soevereine, onafhankelijke vrouw, niet onbesproken bovendien. Maar er zitten dus veel meer vrouwen in Elisabeth. Stephanie kan maar moeilijk hoogte krijgen van deze artieste die stelt dat “de mens een duister wezen is, dat zichzelf wel zeven maal zeventig keer kan afstropen, maar vervolgens nog altijd met de buitenkant blijft zitten”. Als Stephanie daarop repliceert dat ze haar niet levend wil villen, stelt Moriau dat ze een slecht interviewster zou zijn mocht ze niet willen afdalen in de duistere krochten van haar ziel.

Volgens Stephanie is voor een interviewer luisteren het halve werk. Mee eens?

Absoluut. Bij een interview is er niks zo efficiënt als luisteren, maar ook niks zo moeilijk. Als ik sommige collega's bezig zie, denk ik: ze vinden het jammer dat er nog iemand bij zit. Ze horen liever zichzelf praten, terwijl je als interviewer net moet luisteren en stiltes moet koesteren. Je hebt geen idee wat een knikje of een opgetrokken wenkbrauw kan doen. Rechercheurs noemen dat methodisch zwijgen. Om misdadigers te interviewen worden er ook mechanische stiltes ingebouwd. Velen zijn daar bang van, en vullen elk gaatje met een praatje. Maar kritisch zijn begint bij luisteren, en horen wat er níet wordt gezegd.

Stephanie bewondert haar gast. Bemoeilijkt dat haar positie als interviewer?

Zeker wel, maar zelf ken ik dat probleem niet. Ik heb geen talent voor bewondering. Maar hoewel ik geen bewonderaar ben,

“Sommige collega's horen liever zichzelf praten, terwijl je als interviewer net moet luisteren en stiltes moet koesteren.”

kan ik wel veel respect opbrengen voor mensen. Objectiviteit bestaat niet, maar als interviewer probeer ik wel onafhankelijk te zijn. Niet dat ik geen mening heb, maar ik hoef de luisteraars daar niet mee lastig te vallen. Anderzijds ga ik niet akkoord met ex-collega Jan Becaus, die stelt dat een goed journalist als een aardappel moet zijn: kleurloos, geurloos en smaakloos. Ook als journalist kan je heel gepassioneerd zijn, en de geïnterviewde te lijf gaan. Maar dan met argumenten, niet met meningen.

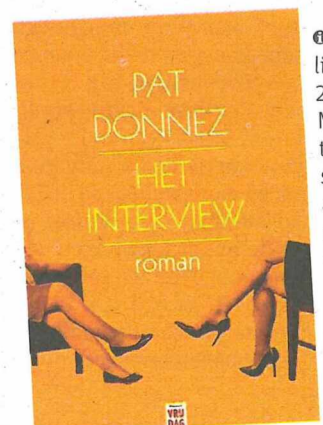
Moriau koestert een groot geheim. Omdat zij zo'n uitzonderlijke vrouw is, of heeft elk mens zo'n verborgen kamer?

(denkt na) De mens blijft een raadsel voor de ander en zichzelf, hoezeer we onszelf ook trachten te analyseren. Op de tempel in Apollo stond al 'Ken uzelf', maar wie meent te weten hoe hijzelf of een ander in elkaar zit, dwaalt. Je kent jezelf nooit helemaal, en gelukkig maar. Altijd weer kan je versteld staan van jezelf, vaak bij een emotionele ontlading. Wij zijn dan snel geneigd om dat als iets uitzonderlijks te parkeren, uit lijfsbehoud. Ik geloof wel dat de meeste mensen een geheim hebben, al hoeft dat geen heel groot te zijn. Ik ben een tamelijk grote deskundige in relationele onbekwaamheid, maar ik denk dat het ook in relaties geen goed idee is om jezelf helemaal binnenstebuiten te keren.

Mocht jij een droomgast mogen interviewen, wie zou dat dan zijn?

Oei, veel van mijn droomgasten zijn al overleden. Sylvia Plath, de Amerikaanse dichteres die zich jong van het leven heeft beroofd, had ik die daad misschien wel uit het hoofd willen praten. Stephanie doet in de roman waar ikzelf misschien niet dapper genoeg voor ben. Ambitieuze als ze is, interviewt ze op haar 23ste Kaddafi. Ze doet dat zo sluw dat hij niet in de gaten heeft dat hij in de val loopt en zichzelf onmythologiseert. Zelf zou ik ook wel eens enkele van die autoritaire kereltjes willen gaan opzoeken. Jair Bolsonaro, de president van Brazilië, bijvoorbeeld, of Orban in Hongarije. Ik zou ook willen praten met Rodrigo Duterte, de president van de Filipijnen, die iedereen die hem in de weg staat laat vermoorden, of met de Saudische kroonprins Mohamed Bin Salman. Van hem zou ik graag willen weten waar hij met de journalist Khashoggi is gebleven die hij in stukken heeft laten zagen. Toch ben ik me ervan bewust dat er door zo'n gesprek geen dode minder zou vallen, die illusie maak ik me als journalist niet. Maar misschien opent het, hier en daar, wel enkele mensen de ogen.

ILSE DEWEVER

Boekvoorstelling op 15/01 om 20u in Lamot in Mechelen. Gratis, mits inschrijving via aanmeldingen@uitgeverijvrijdag.be